

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Туризм»

(назва магістерської програми)

на тему: **«ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КРУЇЗНИХ ПОДОРОЖЕЙ НА
ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ «УКРФЕРРІ ТУР»**

Виконавець:

студентка факультету міжнародної економіки

Підгора Оксана Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

викладач

Козловський Роман Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

В умовах глобалізації національної економіки зростає роль морського туризму, результати функціонування якого впливають на соціально-економічний розвиток країни. Морський туризм є одним з видів міжнародної господарської діяльності, який активно розвивається та має тісні зв'язки практично з усіма видами економічної діяльності. Мінливість впливу факторів зовнішнього середовища на розвиток морського туризму створює об'єктивні труднощі у його реформуванні відповідно до вимог інноваційних технологій сучасності.

Необхідність активізації розвитку морського туризму в Україні вимагає пошуку дієвих напрямів удосконалення механізму його державного регулювання з метою отримання позитивних соціально-економічних ефектів, а саме: збільшення надходжень до бюджету країни; зниження рівня безробіття шляхом збільшення робочих місць; підвищення попиту на вітчизняні товари та послуги.

Питання розвитку морського туризму досліджують як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Вагомий внесок у вирішення цих питань внесли вітчизняні та зарубіжні науковці, серед яких: Ю. Алексєєва, Б. Буркинський, Л. Бухаріна, Ж. Дерій, Л. Донченко, А. Ільяшенко, М. Забаштанський, С. Захарова, Є. Козловський, І. Кравчук, В. Лисюк, В. Маргасова, Н. Остап'юк, В. Савченко, О. Стельмах, Б. Шупік та інші. Проблемам формування організаційно-інституційних засад державного регулювання розвитку морського туризму присвячені праці таких науковців, як: С. Боняр, А. Вівер, Н. Вдовенко, В. Герасименко, І. Голубкова, В. Дергачов, Е. Жигунов, В. Жихарєва, О. Кібік, Ю. Клочков, О. Котлубай, В. Котлубай, Н. Логунова, І. Мельник, Ю. Наврозова, С. Нездоймінов, Л. Ніколаєва, В. Пилипів, М. Примачов, В. Семенов, В. Степанов, Н. Хумарова та інші.

Разом з тим, на сьогодні не набули комплексного дослідження основи організації морського туризму, актуальними залишаються питання розробки процесу організації круїзних подорожей. Це визначає необхідність подальшого наукового пошуку, спрямованого на удосконалення існуючого теоретичного і прикладного забезпечення реалізації розвитку морського туризму.

Мета дослідження. На основі теоретичного матеріалу та показників діяльності підприємства розробити рекомендації та вдосконалити існуючу систему надання круїзних послуг.

Завдання роботи: 1. Дати визначення поняттю морський та річковий туризм. Здійснити класифікацію видів круїзних подорожей; 2. Провести аналіз світового та національного ринку круїзних послуг; 3. На основі матеріалів об'єкту дослідження здійснити комплексну характеристику господарської діяльності; 4. Проаналізувати позицію підприємства на ринку послуг; 5. Виявити недоліки в діяльності та вказати на шляхи вирішення існуючих проблем; 6. Обґрунтувати доцільність рекомендованих заходів та як вони вплинуть на підвищення конкурентоспроможності підприємства

Об'єкт дослідження – сфера послуг морського туризму

Предмет дослідження – діяльність круїзної фірми «Укрферрі Тур»

Методи дослідження. У процесі дослідження для забезпечення досягнення поставленої мети використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: статистичні методи обробки даних, методи групувань і порівняння, аналітичні методи – для оцінювання сучасного стану розвитку морського туризму в Україні; метод логічного узагальнення – для забезпечення послідовності у проведенні наукового дослідження та формулювання висновків; графічний метод – для схематичного представлення ключових теоретичних та практичних аспектів досліджуваної проблеми і наочного зображення статистичних матеріалів та результатів прикладних і рекомендаційних досліджень.

Інформаційна база дослідження. Теоретичну основу дослідження становлять фундаментальні праці з економічної теорії, зокрема теорії розвитку національної економіки, розробки вітчизняних і зарубіжних учених з питань удосконалення розвитку морського та річкового туризму. Статистичну та фактологічну основу наукового дослідження становлять: нормативно-правові акти, офіційні публікації і методичні матеріали Державної служби статистики України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, власні аналітичні напрацювання автора.

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що основні теоретичні положення і висновки даного дослідження доведені до рівня конкретних пропозицій і дають можливість підвищити економічну ефективність та розвитку підприємств морського туризму в Україні.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (57 найменувань). Загальний обсяг роботи складає 91 сторінку комп'ютерного тексту. Робота містить 19 таблиць, 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи круїзного туризму» автором розглянута сутність поняття послуг морського та річкового туризму, наведена класифікація морського туризму та річкових подорожей. Визначено сутність поняття «круїз» як вид туризму та види круїзних подорожей. Зазначено механізм державного регулювання розвитку морського туризму та його недоліки. Розглянуто сітовий та національний ринок круїзних подорожей. Показана динаміка туристичних потоків в Україні. Розглянуто найбільші сітові та національні круїзні компанії та круїзний флот.

У другому розділі «Економічний аналіз діяльності туристичної компанії «Укрферрі Тур» у сфері круїзних подорожей» розглянута туристична фірма «Укрферрі Тур» як суб'єкт національного ринку послуг. Проаналізовано фінансові результати діяльності підприємства. Наведено основні показники діяльності ТОВ «Укрферрі Тур» дані якої свідать про добрий фінансовий стан підприємства. Проведено аналізи фінансової стійкості, показників ліквідності та платоспроможності позитивні показники яких свідчать про фінансову стабільність, ліквідність та фінансову стійкість підприємства. Проведено аналіз майнового стану підприємства, показники якого є задовільними. Для аналізу середовища туристичного підприємства «Укрферрі Тур» застосовано метод SWOT-аналізу, який дозволив провести узагальнене вивчення зовнішнього і внутрішнього середовища.

У третьому розділі «Пропозиції щодо підвищення ефективності господарської діяльності ТОВ «Укрферрі Тур»» було запропоновано шляхи оптимізації надання туристичних послуг ТОВ «Укрферрі Тур». Виявлені проблеми розвитку круїзного судноплавства в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення, а саме: вдосконалення системи управління галуззю; зміцнення матеріальної бази туризму; розширення міжнародного співробітництва в сфері туризму; надання якісних туристичних послуг та розширення їх асортименту; покращання транспортного обслуговування; підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів культурної спадщини; активізація інформаційного та рекламного забезпечення; здійснення

ефективної інноваційної та інвестиційної діяльності діяльності; поліпшення кадрового забезпечення.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведене дослідження, можемо зробити наступні висновки.

Морські перевезення туристів здійснюються, зазвичай, у вигляді пасажирських перевезень, екскурсійних подорожей і круїзів. Забезпечення морських перевезень проводиться спеціальними компаніями (круїзними компаніями), які в більшості випадків виступають у ролі туроператорів. Зазвичай, для перевезення туристів використовуються швидкохідні судна на підводних крилах, що забезпечують більш високу швидкість доставки. Найчастіше морські судна застосовуються для доставки туристів на острови архіпелагів або за відсутності інших транспортних засобів (наприклад, під час подорожі по Амазонці).

Перевезення туристів пасажирськими рейсовими суднами здійснюються на підставі попереднього бронювання квитків. Як й інші транспортні організації, судноплавні компанії надають знижки та пільги залежно від кількості подорожуючих і туристів. Основним видом морських перевезень у туризмі є круїзи. Різні форми круїзного туризму є частиною приморського туризму та відпочинку. Особливістю круїзного туризму є те, що транспортний засіб бере безпосередню участь в обслуговуванні туристів під час здійснення круїзу. Крім того, цей транспортний засіб виступає не тільки засобом переміщення туристів по туристському маршруту, а й місцем проживання, харчування, оздоровлення, освіти, отримання розваг туристом. Водний вид транспорту в круїзному туризмі виступає базовим елементом туристського продукту, тому що під час круїзу туриста не тільки транспортують, а й надають повний спектр додаткових послуг.

Морський круїз не найдешевший вид закордонної подорожі. Кораблі «Carnival» з іменами «Ecstasy», «Jubilee», «Celebration», «Tropicale» спеціально побудовані для круїзів підвищеної комфортності.

З огляду на водно-туристичний потенціал України круїзний туризм може активно розвиватися морськими, річковими маршрутами або маршрутами ріка-море, круїзними судноплавними компаніями або круїзними операторами.

На українському ринку круїзних послуг найпотужнішим представником є туристична компанія ТОВ «Укрферрі Тур». Вона обслуговує річкові та є єдиною компанією, яка обслуговує паромні лінії» (маршрут Іллічівськ – Батумі, Батумі – Іллічівськ є її основним пасажирським продуктом). Саме в паромному судноплавстві ТОВ «Укрферрі Тур» немає конкурентів.

Фінансова діагностика є методом пізнання фінансового механізму підприємства, процесів формування та використання фінансових ресурсів для його операційної та інвестиційної діяльності. Її результат – оцінка фінансового стану підприємства, стану його майна, швидкості обертання всього капіталу та його окремих частин, дохідності використання коштів.

Джерелом інформації для діагностики фінансового стану підприємства є стандартизована відповідно до вимог П(С)БО фінансова звітність, загальні вимоги до якої викладено в НП(С)БО №1. Для малих підприємств передбачено можливість складання фінансової звітності за скороченою формою.

Проведено діагностику фінансового стану підприємства ТОВ «Укрферрі Тур» за період 2013-2018 роки з визначенням показників майнового стану, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності, ліквідності, платоспроможності та розрахунком ймовірності банкрутства по п'яти видам розроблених моделей.

Виявлено збільшення виробничого потенціалу підприємства за рахунок збільшення оборотного капіталу, майна та необоротних активів. Збільшилися власні обігові кошти, що позитивно впливає на роботу підприємства і свідчить про можливість сплачувати поточні борги та розширити виробництво.

Коефіцієнт фінансової стійкості у динаміці має результативне значне збільшення в порівнянні з нормативним значенням, на основі чого можна зробити висновки, що фінансовий стан підприємства не залежить від позикових джерел і може виконувати свої зовнішні зобов'язання за рахунок лише власних активів у складі оборотних активів.

Круїзний туризм в структурі в'їзного туризму України займає лідируючу позицію, що забезпечує стабільний приток туристів, однак статистичні дані не дають можливості оцінити реальну кількість круїзних туристів з огляду на їх

подвійний облік як круїзними компаніями, так і місцевими приймаючими операторами, що надають екскурсійний супровід у портах.

Отже, розглянувши тенденції розвитку круїзного туризму та на прикладі діючих судноплавних компаній, що надають круїзні послуги, визначивши їх вектор базової стратегії, можна зробити висновок про те, що круїзний туризм має значний потенціал розвитку, оскільки навіть у сучасних складних економічних і політичних умовах, особливо у зв'язку з анексією Криму, демонструє активний розвиток.

Проте існує ряд проблем, які вимагають якнайшвидшого вирішення для підвищення конкурентоспроможності судноплавних компаній в частині надання круїзних послуг та оптимізації власного туристичного продукту:

- розробка довгострокових інвестиційних проектів щодо відбудови сучасних пасажирських круїзних лайнерів та формування пасажирського флоту із залученням до їх фінансування іноземних та вітчизняних інвесторів;
- підвищення професійного та культурного рівня працівників круїзних суден, організація стажування персоналу, що працює безпосередньо з туристами в провідних круїзних компаніях з метою доведення до світових стандартів якості обслуговування пасажирів;
- оптимізація методик визначення вартості пасажирських перевезень і розробка ефективних стратегій формування цін на ці послуги, що дасть можливість, з одного боку, забезпечити компаніям необхідний рівень прибутку, а з іншого, - достатній рівень попиту на свої послуги.

Нині в Україні розвивається переважно в'їзний круїзний туризм, флот застарілий, а його реконструкція, модернізація круїзної інфраструктури (наявність довгого глибоководного причалу, розвиненої портової інфраструктури, майданчику для висадки пасажирів та паркування автобусів, наявність у портах сучасних пасажирських терміналів і відповідних умов для швидкого обслуговування круїзних суден, туристична інформація іноземними мовами та купівля суден вимагають великих вкладень.

Наші дослідження доводять, що міжнародні круїзні оператори готові співпрацювати та інвестувати кошти в розвиток круїзного туризму, але недолугість

українського законодавства, відсутність подібних форм державноприватного партнерства, нерозуміння владою перспектив, які може дати туристична галузь у цілому, змушують не конкурувати, а виживати компанії, що надають послуги круїзного туризму.

АНОТАЦІЯ

Підгора О.Д. «ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КРУЇЗНИХ ПОДОРОЖЕЙ НА ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ «УКРФЕРРІ ТУР».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Туризм» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Об'єкт дослідження – сфера послуг морського туризму. Предметом дослідження є діяльність круїзної фірми «Укрферрі Тур»

Метою роботи є розробка рекомендацій та вдосконалення існуючої системи надання круїзних послуг.

У роботі проаналізовано загальні поняття та сутність поняття послуг морського та річкового туризму, наведена класифікація морського туризму та річкових подорожей. Проаналізовано основні види ділового туризму. Розглянуто туристичну фірму «Укрферрі Тур» як суб'єкт національного ринку послуг. Проаналізовано фінансові результати діяльності підприємства. Оцінюються показники фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та показники майнового стану підприємства. Проведено узагальнене вивчення зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

За результатами дослідження запропоновано шляхи оптимізації надання туристичних послуг ТОВ «Укрферрі Тур». Виявлені проблеми розвитку круїзного судноплавства в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: морський туризм, круїзні подорожі, фінансові результати, конкурентна позиція, підвищення ефективності

ANNOTATION

Pidgora O.D. "BASIS OF THE ORGANIZATION OF CRAFT TRAVELS AT THE EXAMPLE OF UKRFERRY TOUR COMPANY"

Qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in specialty 242 "Tourism" for the educational program "Tourism"

Odessa National University of Economics. - Odessa, 2019.

The qualifying work consists of an introduction, three chapters, conclusions, list of sources used and applications.

Object of research - the sphere of services of sea tourism. The subject of the research is the activity of the cruise company "Ukrferry Tour"

The aim of the work is to develop recommendations and improve the existing cruise service provision system.

In this work the general concepts and essence of the concept of services of sea and river tourism are analyzed, classification of sea tourism and river travel is given. The main types of business tourism are analyzed. Considered the travel company "Ukrferry Tour" as a subject of the national market of services. The financial results of the enterprise activity are analyzed. The indicators of financial stability, liquidity, solvency and indicators of the property status of the enterprise are estimated. A generalized study of the external and internal environment of the enterprise was conducted.

According to the results of the study, ways of optimizing the provision of tourist services offered by Ukrferry Tour are proposed. The problems of cruise shipping development in Ukraine are revealed and ways of their solution are offered.

Key words: sea tourism, cruise trips, financial results, competitive position, increase of efficiency